

Afdeling	: OCSW - Zorg & Participatie	B&W-voorstel: DJ-2742117
Naam opsteller voorstel	: Dorien Leijssen d.van.aggel-leijssen@weert.nl, 06-42056987	Zaaknummer: 2728637
Portefeuillehouder	: M.B. (Michèle) Ferrière	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Valpreventie 2025-2026.

Voorstel

Bijgevoegd plan van aanpak Valpreventie 2025-2026 vast te stellen.

Inleiding

Elke 5 minuten komt er in Nederland een thuiswonende 65-plusser ten val én op de Eerste Hulp terecht. Vallen is een verborgen epidemie die naast hoge zorgkosten ook veel consequenties heeft voor de ouderen zelf zoals valangst, eenzaamheid en afnemende gezondheid. De overheid wil dat de gemeenten in 2024-2026 een structurele ketenaanpak opzetten, als onderdeel van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De raad heeft de middelen voor het GALA aan het college beschikbaar gesteld (raadsbesluit 20 december 2023). Er is in 2024 een pilot valpreventie uitgevoerd in de wijk Boshoven. Uit de evaluatie blijkt dat vooral het opsporen van thuiswonende ouderen speciale aandacht vergt. Dit is meegenomen in dit vervolgtraject.

Doel

Valpreventie draagt bij aan het doel 'Meer inwoners blijven op een veilige en verantwoorde manier (langer) zelfstandig wonen' (beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2024-2027) en aan het doel 'Vitaal ouder worden' (GALA).

Resultaten

In het GALA zijn de volgende specifieke landelijke afspraken geformuleerd voor valpreventie:

1. Er is een ketenaanpak valpreventie opgezet waarbij in totaal 1500 thuiswonende ouderen van 65 jaar en ouder zijn opgespoord, het valrisico is bepaald en een passende interventie is geboden.
2. Aan 300 ouderen met een matig valgevaar is een passende valpreventiecursus geboden. Daarbij is een lange termijn gedragsverandering bewerkstelligd, waardoor ouderen blijven bewegen op een bij hun passende manier.

Activiteiten

De aanpak van valpreventie bestaat uit het opsporen van thuiswonende ouderen, ze informeren over hoe vallen voorkomen kan worden, het aanbieden van valpreventiecursussen aan ouderen met matig valgevaar en het motiveren van ouderen om deel te nemen aan een structurele vorm van bewegen. Zie verder de 'Plan van Aanpak Valpreventie 2025-2026' (bijlage 1).

Argumenten

Valpreventie is een verplichte ketenaanpak in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA).

In te vullen door het B&W secretariaat:

☒ Akkoord
☐ Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
☐ Anders, nl.:
Beslissing d.d.: 14-01-2025

☐ Niet akkoord
☐ Gewijzigde versie

Nummer: 3

De secretaris,

In beide landelijke akkoorden is vastgelegd dat gemeenten een ketenaanpak valpreventie moeten organiseren. Via een Specifieke Uitkering (SPUK) worden hier middelen voor beschikbaar gesteld.

Het aanbieden van valpreventie cursussen is een doorlopende taak in het GALA/IZA.

Er zijn twee soorten cursussen die mogen worden aangeboden binnen het GALA: Vallen verleden tijd en In Balans. Beiden zijn bedoeld voor ouderen met matig valgevaar. Vallen verleden tijd is voor de iets minder kwetsbare ouderen, terwijl In Balans voor de meer kwetsbare ouderen is die meestal ook een loophulpmiddel gebruiken. We willen ze beiden aanbieden om zodoende de mensen in te kunnen delen in de meest passende cursus. Om de uitvoering te organiseren is het nodig om een brede groep fysiotherapeuten in Weert in te kunnen zetten. Daarom hebben verschillende fysiotherapeuten van reguliere praktijken het afgelopen jaar de opleiding gevolgd om de cursus 'Vallen Verleden Tijd' te mogen geven. Twee fysiotherapeuten van Land van Horne hebben de cursus 'In Balans' gevolgd. Deze cursussen zijn betaald door de gemeente via het GALA valpreventie budget 2024.

Het voorstel is om de inkoopopdracht voor de cursus 'Vallen Verleden Tijd' te verstrekken aan de Coöperatie Eerstelijns Zorg Midden-Limburg (EZML). Dit is een Coöperatie die in december 2024 is opgericht, waarin de meeste Weerter fysiotherapie praktijken samenwerken en de uitvoering zullen verdelen. Zij hebben een aantal daartoe opgeleide fysiotherapeuten.

Het voorstel is om de inkoopopdracht voor de cursus 'In Balans' te verstrekken aan de fysiotherapeuten van Land van Horne. Deze fysiotherapeuten zijn gespecialiseerd in de behandeling van de meer kwetsbare ouderen met matig valgevaar. Zij hebben een aantal daartoe opgeleide fysiotherapeuten.

Kanttekeningen en risico's

Er worden niet voldoende thuiswonende ouderen opgespoord.

Het kan zijn dat het benodigde aantal deelnemers voor de informatiebijeenkomsten en valpreventie cursussen niet wordt gehaald, omdat de opsporing onvoldoende op gang komt. Om die reden is het voorstel om een coördinator bij Punt Welzijn in te zetten voor het project (Beschikking bijlage 3). Bij Punt Welzijn kennen ze de ingangen in de wijken, waardoor aansluiting bij bestaande initiatieven in de wijken kan worden gevonden en professionals in het sociale en medische domein goed kunnen worden betrokken.

Gedragsverandering naar structureel bewegen vindt onvoldoende plaats.

We stellen voor om de Beweegmakelaar van Punt Welzijn in te zetten in die het bestaande beweegaanbod kent en de mensen kan begeleiden naar een passend aanbod. Dit gaat om mensen die nog geen valpreventieve cursus nodig hebben én mensen die na afloop van de cursus een beweegprogramma zoeken. Of mensen daadwerkelijk de noodzaak voelen om structureel voldoende balans- en spierversterkende oefeningen te doen, is een persoonlijke afweging die de ouderen zelf uiteindelijk maken.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Op basis van de brede SPUK/GALA is voor het onderdeel valpreventie in 2025 €158.030 en in 2026 €162.949 beschikbaar. De activiteiten zullen worden ingezet binnen het beschikbare budget. Zie voor een specificatie de activiteitenbegroting 2025 in bijlage 2 van het Plan van Aanpak. Tenzij de evaluatie in 2025 hiertoe aanleiding geeft is de activiteitenbegroting voor 2026 vergelijkbaar.

Overleg gevoerd met

Intern:

Patricia Vos (Business Controller F&C)

Marlies Mulder (Inkoop en aanbestedingen)

Dirk Voermans (Communicatie)
Saskia Doek (Strategisch adviseur)
Nicole de Houwer-van Wijk (Juriste)

Extern:

Land van Horne;
Punt Welzijn;
Coöperatie Eerstelijns Zorg Midden-Limburg (EZML)

Participatie

Mantelzorgers en professionals van zorg- en welzijnsaanbieders betrekken we apart door aan te sluiten bij hun werkoverleggen en via een aparte informatieblad voor professionals.

Communicatie

Er is een folder om valpreventie onder de aandacht te brengen bij ouderen, waarin een los kwartaalprogramma zal worden opgenomen (bijlage 2). Via de folder voor professionals informeren we hun om ouderen te motiveren om te komen (bijlage 4). De raad wordt geïnformeerd via de TILS-lijst.

Planning

Zie het Plan van Aanpak.

Evaluatie

Eind 2025 zal er een evaluatie worden uitgevoerd samen met de partners en een sleutelfiguur. Deelnemers zullen gevraagd worden een enquête in te vullen. Afhankelijk van de uitkomsten zal het project in 2026 op soortgelijke manier worden voorgezet of aangepast.

Bijlage(n)

Bijlage 1: Plan van Aanpak Valpreventie 2025-2026
Bijlage 2: Folder valpreventie
Bijlage 3: Beschikking Punt Welzijn
Bijlage 4: Folder voor professionals

